

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ यो नो नेता यो युधि नः प्रणेता यथा वज्री दानवशत्रुरेकः । तिर्यक्प्रेक्षी सन्नतभ्रुर्महात्मा सिंहस्कन्धो
यस्य सदाऽत्यमर्षी ।

बलेन तुल्यो यस्य पुमान् विद्यते गदाभृतामय्य इहारिमर्दनः । अनर्हता राजपुत्रेण तेन दीव्याम्यहं भीमसेनेन राजन् । २१९५

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एतच्छ्रुत्वा व्यवसितो निकृतिं समुपाश्रितः । जितमित्येव शकुनिर्युधिष्ठिरमभाषत ।

॥ शकुनिरुवाच ॥ बद्धवित्तं पराजेषी भ्रातृंश्च सहयदिपान् । आचक्ष्व वित्तं कौन्तेय यदि तेऽस्य पराजितं ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ अहं विशिष्टः सर्वेषां भातृणां दयितस्तथा । कुर्यामहं जितः कर्म स्वयमात्मन्युपभुते ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एतच्छ्रुत्वा व्यवसितो निकृतिं समुपाश्रितः । जितमित्येव शकुनिर्युधिष्ठिरमभाषत ।

॥ शकुनिरुवाच ॥ एतन् पापिष्ठमकरोर्यदात्मानं पराजये । शिष्टे सति धने राजन् पाप आत्मपराजयः । २१९६

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा मताक्षस्तान् ग्लहे सर्वानवस्थितान् । पराजयलोकवीरानुक्त्वा राज्ञां पृथक् पृथक् ।

॥ शकुनिरुवाच ॥ अस्ति ते वै प्रिया राजन् ग्लह एकोऽपराजितः । पणस्व कृष्णा पाञ्चालीं तथात्मानं पुनर्जय ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ नैव ह्रस्वा न महती न कृशा नापि रोहिणी । नीलकुञ्चितकेशी च तथा दीव्याम्यहं त्वया ।

शारदोत्पलपत्राद्या शारदोत्पलगन्धया । शारदोत्पलसेविन्या रूपेण श्रीममानया ।

तथैव स्यादानृशं यात्तयास्याद्रूपसम्पदा । तथास्याच्छीलसम्पत्त्या यामिच्छेत्पुरुषः स्त्रियं । २१९७

सर्वैर्गुणैर्हि सम्पन्नामनुकूलां प्रियंवदां । यादृशीं धर्मकामार्थसिद्धिमिच्छेन्नरः स्त्रियं ।

चरमं संविशति या प्रथमं प्रतिबुध्यते । अगोपालाविपालेभ्यः सर्वं वेद कृताकृतं ।

आभाति पद्मवदन्तं सखेदं मल्लिकेव च । वेदोमथा दीर्घकेशी ताम्रास्या नातिलोमशा ।

तथैवं विधया राजन् पाञ्चाल्याऽहं सुमध्यया । ग्लहं दीव्यामि चार्वङ्ग्या द्रौपद्या हन्त सौबल ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्ते तु वचने धर्मराजेन धीमता । धिग्धिगित्येव वृद्धानां सभ्यानां निःसृता गिरः । २१९८

चुचुभे सा सभा राजन् राज्ञां सञ्जिज्ञिरे शुचः । भीमद्रोणकृपादीनां खेदश्च समजायत ।

शिरो गृहीत्वा विदुरो गतसत्त्व इवाभवत् । आस्ते ध्यायन्नधोवक्त्रो निश्चसन्निव पन्नगः ।

धृतराष्ट्रस्तु संहृष्टः पर्यष्टच्छत् पुनः पुनः । किं जितं किं जितमिति ह्याकारं नाभ्यरक्षत ।

जहर्ष कर्णोऽतिमृशं सह दुःशासनादिभिः । इतरेषान्तु सभ्यानां नेत्रेभ्यः प्रापतज्जलं ।

सौबलस्त्वभिधायैवं जितकाशी मदोत्कटः । जितमित्येव तान् चान् पुनरेवान्वपद्यत । २१९९

इति श्रीमहाभारते सभापर्वणि द्यूतपर्वणि द्रौपदीपराजये त्रिषष्टितमोऽध्यायः ॥ ६३ ॥

॥ दुर्योधन उवाच ॥ एहि चत्तर्द्रौपदीमानयस्व प्रिया भार्या सम्पत्तां पाण्डवानां । सम्मार्जतां वेश्म परैतु शीघ्रं तत्रास्तु दासी
भिरपुण्यशीला ।

॥ विदुर उवाच ॥ दुर्विभाषं भाषितं त्वादृशेन न मन्द सम्बुध्यसि पाण्डवद्वः । प्रपाते त्वं लम्बमानो न वेत्सि व्याघ्रान् मृगः कोप
यसेऽतिबलं ।

आशीविषास्ते शिरसि पूर्णकोपा महाविषाः । माकोपिष्ठाः सुमन्दात्मन्मागमस्त्वं यमचयं ।

नहि दासीत्वमापन्ना कृष्णा भवितुमर्हति । अनीशेन हि रात्रौषा पणे न्यसेति मे मतिः ।